

Модуль 1. Змістовий модуль 1.

Практичне заняття №1-2 (4 год.)

Тема 1: Повторення. Часові форми дієслова. Модальні дієслова. Виконання вправ з граматики.

Вид заняття: узагальнення та систематизація вивченого.

Мета: Удосконалити навички утворення часових форм дієслів, повторити особливості вживання модальних дієслів, виховувати цікавість до німецької граматики з точки зору майбутнього фахівця з туризму.

Методи: бесіда, конспект, вправи.

Дидактичні засоби навчання: граматичні поняття та вправи на закріплення.

Література (Інформаційні ресурси): 1. Листвин Д.А. Современный немецкий. Практический курс для начинающих. Учебное пособие, 2013р.

2. <http://learn-german.at.ua/index/dieslovo/0-30>

Хід заняття

1. Організаційна частина.
2. Повідомлення теми, формулювання мети.
3. Актуалізація опорних знань студентів і контроль вихідного рівня знань.

Давайте пригадаємо, особливості німецьких дієслів, правила їх вживання, часові форми дієслова та модальні дієслова в німецькій мові.

4. Повторення теоретичних понять граматики німецьких дієслів.
5. Вправи на закріплення (лексико-граматичний практикум).

4. Повторення теоретичних понять граматики німецьких дієслів.

Основні відомості про німецькі дієслова.

Дієслово (das Verb) — це повнозначна, змінна частина мови, що означає дію як процес, виражає її в категоріях особи, способу і виступає в реченні переважно в ролі присудка. У німецькій мові дієслово — найважливіша частина мови.

За функцією в реченні дієслова поділяються на **повнозначні (Vollverben)**, **модальні (Modalverben)**, **допоміжні (Hilfsverben)**. **Повнозначні дієслова** мають

повне і конкретне значення. У реченні виступають переважно в ролі присудка: *arbeiten, laufen, verstehen, leben, blitzen*.

Модальні дієслова показують ставлення особи, яка виконує дію, до самої дії, вираженої повнозначним дієсловом, або ставлення особи, яка говорить, до змісту сказаного. Разом з повнозначними дієсловами вони утворюють складний дієслівний присудок. **Є шість модальних дієслів: *wollen, sollen, müssen, können, dürfen, mögen***. Деякі повнозначні дієслова можуть мати модальне значення: *brauchen, glauben, lassen, scheinen, vermögen, verstehen, wissen*.

Допоміжні дієслова повністю втрачають своє лексичне значення і виконують лише граматичну функцію. Вони вживаються для утворення аналітичних форм дієслова. **Є три допоміжні дієслова: *haben, sein, werden***. Допоміжні дієслова можуть уживатися самотійно, якщо вони зберігають своє первинне лексичне значення. Тоді вони виконують роль присудка. Усі дієслова поділяються на **перехідні (transitive Verben)** і **неперехідні (intransitive Verben)**.

Перехідні дієслова означають дію, що безпосередньо спрямована на підмет і зосереджена на ньому: *(eine Brücke) bauen, (ein Lehrbuch) verfassen, (ein Lied) singen*.

Неперехідні дієслова потребують після себе додатка у давальному або родовому відмінку без прийменника і в давальному або знахідному відмінку з прийменником.

Зворотні дієслова виражають дію, спрямовану на підмет, який є одночасно об'єктом дії. Уживаються зі зворотним займенником ***sich***: *sich waschen, sich freuen, sich schämen, sich erholen*.

Дієслово в німецькій мові відмінюється, тобто змінюється за особами, числами, часом. У німецькій мові існує: 1) шість часових форм: презенс, імперфект, перфект, плюс- квамперфект, футур I і футур II; 2) три форми способу: дійсний, умовний і наказовий; 3) три форми стану: активний, пасивний і статив. Усі ці граматичні форми утворюються від трьох основ дієслова, які називаються основними формами дієслова: перша основна форма

— інфінітив (*der Infinitiv*), друга основна форма — імперфект (*das Imperfekt*), третя основна форма — партіцип II (*das Partizip II*).

За способом утворення основних форм дієслова діляться на дієслова **слабкої і сильної дієвідміни**.

Основні форми дієслів слабкої дієвідміни: До слабкої дієвідміни належать дієслова, які в претериті (імперфект) мають суфікс *-te*, а в дієприкметнику II (партіцип II) суфікс *-t*: *loben — lobte — gelobt; malen — malte — gemalt*. Слабкі дієслова із суфіксом *-ier* не мають в дієприкметнику II префікса *ge-*.

Наприклад:

studieren — studierte — studiert; marschieren — marschierte — marschiert.

Слабкі дієслова, **корінь яких закінчується на приголосні *-t, -d, -fn, -chn, -dm, -tm, -dn, -gn***, мають в імперфекті й у дієприкметнику II між коренем і суфіксом букву *-e-*:

arbeiten — arbeitete — gearbeitet;

zeichnen — zeichnete — gezeichnet.

Основні форми дієслів сильної дієвідміни: До сильної дієвідміни належать дієслова, які в основних формах змінюють кореневий голосний і в дієприкметнику II мають суфікс *-en*: *helfen — half — geholfen; singen — sang — gesungen*.

Основні форми дієслів з відокремлюваними і невідокремлюваними префіксами: Дієслова з невідокремлюваними префіксами (*be-, ge-, er-, ver-, zer-, ent-, emp-, miß-*) не мають в дієприкметнику II префікса *ge-*. Наприклад:

beginnen — begann — begonnen; gefallen — gefiel — gefallen;

machen — machte — gemacht.

У дієслів з відокремлюваними префіксами префікс відокремлюється в імперфекті, а в дієприкметнику II префікс *ge-* стоїть між відокремлюваним префіксом і коренем дієслова. Наприклад: *ablegen — legte ab — abgelegt; aufstehen — stand auf — aufgestanden*.

Презенс (das Präsens)

Презенс (das Präsens) — теперішній час дієслів — утворюється додаванням до їхньої основи таких особових закінчень:

- Дієслова, основа яких закінчується на **-eln i -ern**, мають у першій особі однини дві паралельні форми — **повну і скорочену**: *lächeln — ich lächele (lächle); zittern — ich zittere (zittre)*.

Дієслова, основа яких закінчується на **d, t, bn, chn, fn, gn, dm, tm**, у 2 і 3-й особах однини й у 2-й особі множини між основою і особовим закінченням приймають **-e**. Наприклад: *baden — du badest, er badet, ihr badet; atmen — du atmest, er atmet, ihr atmet; zeichnen — du zeichnest, er zeichnet, ihr zeichnet*.

Дієслова, основа яких закінчується на **s, ss, ß, tz i z**, можуть мати в 2-й особі однини закінчення **-t або -est**: *sitzen — du sitzt, du sitztest; reizen — du reizt, du reizest*.

Дієслова із закінченням **-est** характерні для високого стилю. Сильні дієслова з кореневими голосними **a, o** і дієслова з дифтонгом **au** у 2 і 3-й особах однини приймають умлаут: *fahren — du fährst, er fährt; graben — du gräbst, er gräbt; stoßen — du stößt, er stößt; laufen — du läufst, er läuft*.

Сильні дієслова з кореневим голосним **e**, за винятком дієслів *gehen, genesen, heben, stehen, bewegen, pflegen, scheren, stecken, weben*, а також дієслова *gebären i erlöschen*, змінюють у 2 і 3-й особах однини **e** на **i** або **ie**: *sprechen — du sprichst, er spricht; sehen — du siehst, er sieht; gebören — du gebierst, sie gebiert (або du gebärst, sie gebärt); erlöschen — du erlischst, er erlischt* *моцо*.

Дієслова ***nehmen i treten*** змінюють у 2 і 3-й особах однини довгий голосний на короткий. Наприклад: *nehmen — du nimmst, er nimmt; treten — du trittst, er tritt*.

Зворотні дієслова вживаються лише в 3-й особі однини і множини зі зворотним займенником **sich**. У 1 і 2-й особах однини і множини замість нього вживається знахідний або давальний відмінок від відповідних особових займенників. Наприклад:

Präsens

ich kämme mich wir kämmen uns

du kämmt dich ihr kämmt euch
er kämmt sich sie kämmen sich Sie kämmen sich

Імперфект (das Präteritum)

Імперфект (das Präteritum, das Imperfekt, die erste Vergangenheit, die Mitvergangenheit) — минулий час — **утворюється від основи імперфекта (другої основної форми) за допомогою особових закінчень, як у презенсі. 1 і 3-тя особи однини особових закінчень не мають.**

Слабкі дієслова утворюють претерит від основи дієслова, суфікса *-(e)te* та особових закінчень.

Слабкі дієслова, основа яких закінчується на **d, t, m, n**, приймають у претериті суфікс *-ete*.

Сильні дієслова утворюють претерит за допомогою *аблаута* та особових закінчень.

Сильні дієслова, основа яких закінчується на **s, ss, ß, sch, tz, z**, утворюють 2-гу особу однини за допомогою закінчення *-est*.

Однак в усному мовленні закінчення **-est** звичайно редукується до **-t**. Сильні дієслова, основа яких закінчується на **d** або **t**, мають у 3-й особі однини закінчення *-est* або *-st*.

У 2-й особі множини такі дієслова звичайно мають закінчення *-et*:
У деяких сильних дієслів у претериті чергуються приголосні:
kiesen — kor, leiden — litt, schneiden — schnitt, sieden — sott, sitzen — saß, ziehen — zog.

Претерит означає дію, що відбувалась або відбулася до моменту мовлення. Частіше вживається в писемній мові і є основною дієслівною формою минулого часу в розповідях.

Оскільки претерит може означати закінчену чи незакінчену в минулому дію, на українську перекладається дієсловом **доконаного** або **недоконаного** виду.

Перфект (das Perfekt)

Перфект (das Perfekt) — минулий час — утворюється з **презенса** допоміжних дієслів *haben* або *sein* і дієприкметника II (Partizip II). **відмінюваного дієслова.**

Допоміжні дієслова змінюються за особами і числами, а дієприкметник II не змінюється. Наприклад: *ich habe gelobt, du hast gelobt, er hat gelobt; ich bin gefahren, du bist gefahren, er ist gefahren.*

З допоміжним дієсловом *haben* перфект (і плюсквамперфект) утворюють:

- а) перехідні дієслова** (дієслова, що потребують додатка в знахідному відмінку): *ich habe gelobt, ich habe gemalt, ich habe getragen, ich habe geworfen, ich habe repariert;*
- б) зворотні дієслова:** *er hat sich gekämmt, ich habe mich angezogen, sie haben sich vorgestellt;*
- в) безособові дієслова,** що означають явища природи: *es hat geregnet, es hat gedonnert, es hat geblitzt, es hat geschneit;*
- г) безособові дієслова,** що означають відчуття людини: *es hat mich gedürstet, es hat mich gefröstelt, es hat mich (mir) geekelt;*
- д) неперехідні дієслова,** що означають стан або почуття: *ich habe gelebt, ich habe geschlafen, ich habe gelacht;*
- е) допоміжне дієслово *haben*:** *ich habe gehabt.*

З допоміжним дієсловом *sein* перфект (і плюсквамперфект) утворюють:

- а) неперехідні дієслова,** що означають переміщення в просторі, коли вказується вихідна точка, мета або напрям руху: *ich bin in den Garten gelaufen, er ist aus der Stadt gekommen, sie sind talwärts gegangen;*
- б) неперехідні дієслова,** що означають перехід з одного стану в інший: *ich bin erkrankt, er ist gestorben, sie sind eingeschlafen, das Wasser ist gefroren;*
- в) дієслова *begegnen, bleiben, (er)folgen, gelingen, geschehen, glücken, mißlingen, passieren, scheitern:*** *ich bin zu Hause geblieben, ein Unglück ist geschehen, der Versuch ist gelungen;*
- г) допоміжні дієслова *sein і werden:*** *ich bin gewesen, ich bin geworden.* Деякі неперехідні дієслова, наприклад, *laufen, fahren, fliegen, schwimmen, reiten,* які утворюють перфект з допоміжним дієсловом ***sein***, можуть уживатись як перехідні. Тоді вони потребують прямого додатка і утворюють перфект з допоміжним дієсловом ***haben***. Наприклад: *fliegen Er ist gestern nach Berlin geflogen. Er hat gestern eine*

Sportmaschine geflogen. laufen Sie sind in den Garten gelaufen. Sie haben kurze Strecken gut gelaufen.

Перфект модальних дієслів утворюється за загальними правилами:

wollen — gewollt

ich habe gewollt wir haben gewollt

du hast gewollt ihr habt gewollt

er hat gewollt sie haben gewollt

Якщо модальне дієслово вживається в реченні з інфінітивом іншого дієслова, то замість дієприкметника II вживається його *застаріла форма*, яка збігається з інфінітивом: *Ich habe die Ausstellung besuchen wollen. Hast du den Text übersetzen können?*

Оскільки перфект може виражати закінчену чи незакінчену в минулому дію, на українську він перекладається дієсловом доконаного або недоконаного виду. Контекст, словотворча форма або семантичне значення дієслова звичайно вказують на те, яку дію означає перфект.

Плюсквамперфект (das Plusquamperfekt, die 3. Vergangenheit, die vollendete Vergangenheit, die Vorvergangenheit) — минулий час — **утворюється з претерита допоміжних дієслів haben або sein і дієприкметника II відмінюваного дієслова.** За особами і числами змінюється лише допоміжне дієслово, а дієприкметник II залишається без змін: *ich hatte gelobt, du hattest gelobt, er hatte gelobt; ich war gefahren, du warst gefahren, er war gefahren.*

Правила вибору допоміжних дієслів ті самі, що й для перфекта. Усі відхилення від норми, які спостерігаються під час утворення перфекта, стосуються також плюсквамперфекта.

Плюсквамперфект уживається майже завжди відносно й означає, що в минулому одна дія відбулася раніше за іншу. Як заведено, він уживається в підрядному реченні і співвідноситься з дієслівною часовою формою головного речення, якою звичайно є претерит, набагато рідше — перфект. Так само плюсквамперфект може вживатися у простому реченні, зміст якого тісно

пов'язаний з попереднім чи наступним реченням: Ich war sehr erstaunt über Käte. Sie hatte noch nie so mit mir gesprochen. (H. Böll)

Футурум I (das Futurum) — майбутній час — утворюється з **презенса допоміжного дієслова werden** та **інфінітива I відмінюваного дієслова**: *ich werde loben; ich werde fahren; ich werde mich freuen; ich werde mich anziehen*. Футурум I уживається тоді, коли в реченні **немає обставини**, яка вказує на те, що дія відбудеться в майбутньому: *Eines Tages werde ich nach Indien reisen, eines Tages werde ich durch die ganze Welt reisen. (W. Kaufmann.)* У цьому своєму основному значенні футурум I може бути замінений презенсом. Футурум I має також модальне значення: він може виражати припущення, співвіднесене з теперішнім або майбутнім часом, і тоді супроводжується модальними словами *wohl, wahrscheinlich, vielleicht*. Модальний футурум I перекладається на українську теперішнім часом. *Es wird wohl jetzt 7 Uhr sein. Уже, очевидно, сьома година.*

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНИЙ ПРАКТИКУМ

1. Назвіть три основні форми наступних дієслів.

a) leben, wohnen, lernen, fragen, suchen, fehlen, sagen, prüfen, hören, spielen, malen, tanzen, grüßen, reisen, lachen, kochen, kaufen, brauchen, bauen, dauern, putzen, frühstücken, packen, folgen, sparen, weinen, schicken, legen, setzen, stellen;

b) baden, arbeiten, antworten, öffnen, warten, starten, landen, regnen;

c) besuchen, bezahlen, gehören, erklären, erzählen, versuchen, verkaufen, wiederholen, übersetzen, beenden, beantworten, bedeuten, unterrichten;

d) studieren, korrigieren, reparieren, reservieren, gratulieren, telefonieren, passieren;

e) vorstellen, einkaufen, abholen, vorbereiten, einrichten, ausschalten.

2. Розкрийте дужки, утворіть (**Partizip II**) від от слабких дієслів. Перекладіть утворені речення.

a) 1. Er hat lange sein Heft (suchen). 2. Hast du deine Sachen schon (packen)? 3. In diesem Zimmer hat jemand (rauchen). 4. Wohin hast du deine Tasche (legen)?

5. Die Mutter hat das Kind an den Tisch (setzen). 6. Wer hat es dir (sagen)? 7. Von wem hast du das (hören)? 8. Wo hat er früher (wohnen)? 9. Wir sind unserem Reiseleiter (folgen). 10. Frau Braun hat lange in Berlin (leben). 11. Wo hast du diese Hose (kaufen)? 12. Wir sind gern mit der Eisenbahn (reisen).

3. Дайте відповіді на питання.

1. Welche Fremdsprache haben Sie in der Schule gelernt? 2. Haben Sie Deutschland schon einmal besucht? 3. Welche Fächer haben Sie im letzten Semester studiert? 4. Haben Sie in den Ferien gearbeitet? 5. Wo haben Sie letztes Mal eingekauft? 6. Haben Sie Ihre Wohnung modern eingerichtet? 7. Haben Sie heute gefrühstückt? 8. Um wie viel Uhr haben Sie gefrühstückt? 9. Haben Sie heute Ihr Frühstück selbst vorbereitet? 10. Haben Sie heute etwas gekauft? 11. Haben Sie die Hausaufgabe gemacht? 12. Was haben Sie Ihrer Mutter zum Geburtstag geschenkt?

4. Перекладіть речення, використовуючи допоміжне дієслово haben.

1. Кто показал тебе эту дорогу? 2. Кто открыл окно? 3. Мы ждали тебя два часа. 4. Она мне еще не ответила. 5. Где раньше работал твой брат? 6. Что тебе подарили родители на день рождения? 7. Куда ты положил мою сумку? 8. Мы поставили телевизор к окну. 9. Они долго танцевали вместе. 10. Ты уже слышал эту новость?

5. Дайте відповіді на питання за зразком. Перекладіть. Muster: Wohin (postavil) du die Vase? (auf, das Regal)

→ □ Wohin hast du die Vase gestellt? – Ich habe die Vase auf das Regal gestellt.

1. Wohin (postavila) die Mutter die Torte? (in, der Külschrank) 2. Wohin (положил) du meine Bücher? (auf, das Bett) 3. Wohin (повесил) du meinen Mantel? (zwischen, die Jacke und der Anzug) 4. Wohin (посадила) sie ihre Puppe? (auf, die Couch) 5. Wohin (положили) Sie Ihre Arbeit? (in, diese Mappe) 6. Wohin (села) das Mädchen? (an, der Computer). 7. Wohin (положили) die Studenten ihre Hefte? (auf,

der Tisch) 8. Wohin (поставил) du das Bett? (an, die Wand) 9. Wohin (поставили) Sie diese Stehlampe? (zwischen, der Schrank und die Couch).

6. Поставте дієслова в дужках у перфект. Перекладіть речення.

Muster: Wo (sitzen) du? → □ Wo hast du gegessen?

1. Die Briefe (liegen) in der Schublade. 2. Der Blumentopf (stehen) auf dem Fensterbrett. 3. Der Mann (sitzen) vor dem Kamin. 4. Der Teppich (liegen) im Schlafzimmer. 5. Wo (stehen) du? 6. Sie – она (liegen) am Strand in der Sonne. 7. Wo (stehen) die Koffer? 8. Wo (hängen) das Bild? 9. Wo (sitzen) du? 10. Das Klavier (stehen) neben dem Schrank.

7. Поставте допоміжне дієслово haben в потрібній формі. Зверніть увагу на порядок слів.

1. Ich ... die Rechnung schon bezahlt. 2. ... du gestern deine Freundin gesehen? 3. ... Sie sich gut erholt? 4. Wo ... er studiert? 5. Was ... ihr gegessen und getrunken? 6. Wann ... der Film angefangen? 7. Wir ... uns warm angezogen. 8. Ich ... mein Heft nicht gefunden. 9. Wie viel Geld ... du mitgenommen? 10. ... ihr alles schon vergessen? 11. Wir ... diese Frage noch nicht besprochen. 12. ... du das ihm versprochen? 13. Heute Vormittag ... es stark geregnet. 14. Wir ... uns schon lange nicht getroffen. 15. Man ... mir dieses Buch empfohlen.

8. Вставте допоміжне дієслово sein в потрібній формі. Зверніть увагу на порядок слів.

1. Er ... heute spät nach Hause gekommen. 2. Warum ... du heute zu Hause nicht geblieben? 3. Der Versuch ... mir leider nicht gelungen. 4. Die Kinder ... schnell groß geworden. 5. Gestern ... ich sehr spät eingeschlafen. 6. Mein Vater... ans andere Ufer geschwommen. 7. Die Preise ... gestiegen. 8. Was ... geschehen? 9. Voriges Jahr ... ich in Deutschland gewesen. 10. ... sie – они in die neue Wohnung schon eingezogen?

9. Вставте пропущені допоміжні дієслова. Поясніть їх вживання, перекладіть речення.

1. Wer ... dich gestern besucht? 2. Er ... ein Glas Wein getrunken. 3. Wohin ... er gegangen? 4. Früher ... du mehr gelesen. 5. ... du deinen Reisepass mitgenommen? 6. Was ... gestern bei euch passiert? 7. Nur zwei Tage ... bis unsere Prüfung geblieben. 8. Wir ... am Platz ausgestiegen. 9. Ich ... das Haus um acht Uhr verlassen und ... in den Bus eingestiegen. 10. Ich ... zur Universität zu Fuß gegangen und ... mich stark verspätet.

10. Розкрийте дужки та утворіть перфект з дієсловами haben або sein.

1. Ich ... das Buch mit Interesse (lesen). 2. Die Mutter ... dem Kind eine Tafel Schokolade (kaufen). 3. Gerda ... diesmal mit dem Auto (kommen). 4. Seine Eltern ... sehr lange in dieser Stadt (leben). 5. Heinz ... eine Dame nach der Zeit (fragen). 6. Mein Auto ... in der Garage (stehen). 7. Was ... sie – она ihm auf seine Frage (antworten)? 8. Wie lange ... du in Deutschland (bleiben)? 9. Rudi ... über 10 Stunden (schlafen). 10. Das Glas ... auf den Boden (fallen).

11. Розкрийте дужки та утворіть перфект з дієсловами haben або sein.

1. Der Dieb ... die Tür mit einem Dietrich (öffnen). 2. Die Mitarbeiter ...dem Chef in den Konferenzraum (folgen). 3. Er ... sein Auto schon (reparieren). 4. Wir ... in Berlin einige Museen (besuchen). 5. Voriges Jahr ... er drei Monate in Deutschland (verbringen). 6. Barbara ... erst um drei Uhr (einschlafen). 7. Ich ... den Brief schon (abschicken). 8. Er ... ihr kein Wort (glauben). 9. Was ... hier (geschehen)? 10. ... ihr mit dem Taxi zum Bahnhof (kommen)? 11. Unser Zug ... gerade (abfahren). 12. Er ... seinem Freund absolut (vertrauen). 13. Die Katze ... auf den Tisch (springen). 14. Ich ... die Katze im Sack (kaufen). 15. Der Fahrstuhl ... gestern Vormittag nicht (fahren).

12. Перекладіть, вживаючи присудки в перфекті.

1. Я сегодня встал в 7 часов, умылся, оделся, позавтракал и поехал в офис. 2. Этим летом мы все вместе провели две недели на Балтийском море (die Ostsee). 3. Г-н Фишер говорил очень быстро, никто ничего не понял. 4. Туристы поехали на рыночную площадь, там они посетили ратушу. 5. На свадьбу пришло много гостей, они принесли много подарков. 6. Подошел трамвай, мы сели и поехали в

центр города. 7. Вчера целый день шел сильный дождь, и мы остались дома. 8. Спасибо за письмо! Я получил его вчера. 9. Почему вы не пришли, я вас долго ждал. 10. Что здесь произошло? Я опоздал и ничего не видел. 11. В эту зиму часто шел снег. 12. Я написал тебе открытку, но ты мне не ответил. 13. Где ты отдыхал в этом году? – В этом году я поехал к моим родителям, я их давно не видел. 14. Почему ты не позвонил мне вчера? 15. Я сегодня очень хорошо спал и рано проснулся. 16. Когда вы переехали?

6. Оцінювання студентів. Домашнє завдання: Виконати граматичні вправи з теми. Скласти 6 речень з кожним модальним дієсловом **wollen, sollen, müssen, können, dürfen, mögen**.

Викладач

А.О. Бєлова

Відповіді до вправ.

2. a) 1. gesucht; 2. gepackt; 3. geraucht; 4. gelegt; 5. gesetzt; 6. gesagt; 7. gehört; 8. gewohnt.

4. 1. Wer hat dir diesen Weg gezeigt? 2. Wer hat das Fenster geöffnet /aufgemacht? 3. Wir haben auf dich zwei Stunden gewartet. 4. Sie hat mit noch nicht geantwortet. 5. Wo hat dein Bruder gearbeitet? 6. Was haben dir die Eltern zum Geburtstag geschenkt? 7. Wohin hast du meine Tasche gelegt? 8. Wir haben den Fernseher ans Fenster gestellt. 9. Sie haben lange zusammen getanzt. 10. Hast du diese Neuigkeit/Nachricht schon gehört?

5. 1. Wohin hat die Mutter die Torte gestellt? (in den Kühlschrank) 2. Wohin hast du meine Bücher gelegt? (auf, das Bett) 3. Wohin hast du meinen Mantel gehängt? (zwischen die Jacke und den Anzug) 4. Wohin hat sie ihre Puppe gesetzt? (auf die Couch) 5. Wohin haben Sie Ihre Arbeit gelegt? (in diese Mappe) 6. Wohin hat sich das Mädchen gesetzt? (an den Computer) 7. Wohin haben die Studenten ihre Hefte gelegt? (auf den Tisch) 8. Wohin hast du das Bett gestellt? (an die Wand) 9. Wohin haben Sie diese Stehlampe gestellt? (zwischen den Schrank und die Couch).

6. 1. Die Briefe haben in der Schublade gelegen. 2. Der Blumentopf hat auf dem Fensterbrett gestanden. 3. Der Mann hat vor dem Kamin gesessen. 4. Der Teppich hat im Schlafzimmer gelegen. 5. Wo hast du gestanden? 6. Sie hat am Strand in der Sonne gelegen. 7. Wo haben die Koffer gestanden? 8. Wo hat das Bild gehangen? 9. Wo hast du gesessen? 10. Das Klavier hat neben dem Schrank gestanden.

7. 1. habe; 2. hast; 3. haben; 4. hat; 5. habt; 6. hat; 7. haben; 8. habe; 9. hast; 10. habt; 11. haben; 12. hast; 13. hat; 14. haben; 15. hat.

8. 1. ist; 2. bist; 3. ist; 4. sind; 5. bin; 6. ist; 7. sind; 8. ist; 9. bin; 10. sind.

9. 1. hat; 2. hat; 3. ist; 4. hast; 5. hast; 6. ist; 7. sind; 8. sind; 9. habe, bin; 10. bin, habe.

10. 1. habe gelesen; 2. hat gekauft; 3. ist gekommen; 4. haben gelebt; 5. hat gefragt; 6. hat gestanden; 7. hat geantwortet; 8. bist geblieben; 9. hat geschlafen; 10. ist gefallen.

11. 1. hat geöffnet; 2. sind gefolgt; 3. hat repariert; 4. haben besucht; 5. habe verbracht; 6. ist eingeschlafen; 7. habe abgeschickt; 8. hat geglaubt; 9. ist geschehen; 10. seid gekommen; 11. ist abgefahren; 12. hat vertraut; 13. ist gesprungen; 14. habe gekauft; 15. ist gefahren.

12. 1. Ich bin heute um sieben Uhr aufgestanden, habe mich gewaschen, angezogen, gefrühstückt und bin ins Büro gefahren. 2. In diesem Sommer haben wir alle zusammen zwei Wochen an der Ostsee verbracht. 3. Herr Fischer hat sehr schnell gesprochen, niemand hat etwas verstanden. 4. Die Touristen sind zum Marktplatz gefahren, dort haben sie das Rathaus besucht. 5. Zur Hochzeit sind viele Gäste gekommen, sie haben viele Geschenke mitgebracht. 6. Die Straßenbahn ist angekommen, wir sind eingestiegen und zum Stadtzentrum gefahren. 7. Gestern hat es den ganzen Tag stark geregnet, und wir sind zu Hause geblieben. 8. Danke für den Brief! Ich habe ihn gestern bekommen. 9. Warum seid ihr nicht gekommen, ich habe lange auf euch gewartet. 10. Was ist hier geschehen (passiert)? Ich habe mich verspätet und nichts gesehen. 11. In diesem Winter hat es oft geschneit. 12. Ich habe dir eine Postkarte geschrieben, aber du hast mir nicht geantwortet. 13. Wo hast du dich in diesem Jahr erholt? – In diesem Jahr bin ich zu meinen Eltern gefahren, ich habe sie lange nicht gesehen. 14. Warum hast du mich gestern nicht angerufen? 15. Ich habe heute sehr gut geschlafen und bin früh aufgewacht. 16. Wann seid ihr umgezogen?